

בבעיה במחנה

כדאי לאבד אותו, אלא יש לגבול.

לאיזה חזון אתה?

להחיות התברתי, התברכותי

האם זה תהליך או חייבת לפתח אותו?

אני חושב שהתהליך הוא אותו. הוא ידרוש אולי יותר מכוונות עלולות לקצר את המכשול הגדול הוא הרבים. משך מאות בשנים וזו, והתרגלו לקבל כל להתאמץ ולקבל אותו בד לא לקימו חינוך ערבי, בע אלא גם לשון חדשה.

האם הרבה נא קל ובתדעיה המעמדיית

אין ספק שלו היתה הפונקציה, הרי אז, במידה שיהיו אלה עומדים על שלוש עדי קיימת המנטליות הפאן אין התאמה בין הצורך, הדבר משוער יותר בסוף ההבדלים המעמדיים שם ערביי ישראל, והם מהחיים בכל הארצות הערביות מ שלתיים, מהפסדות בשלטון, אולם הנושא העיקרי לנוצל את המצב הזה, לא הנמוכים, המעוניינים העיקר

האם דעתך ממשית ישראל עצמה?

אני מוכן לענות לך על שאלות דומות כפרט, ועל אחריו תי האישית בלבד.

האם לא אשמה בכך ממשית ישראל עצמה?

אני חושב שישאל אשמה, ואיני חושב שהערבים מים. זו השקפה של מצב שלא חלף. אני חושב שלו הייתי ערבי והיו באים אלי ואומרים, בוא תהיה נאמן לישראל— ופרושו כיום: פנה עורף לארצות ערב — לא הייתי עושה זאת. ומפני שאני יהודי כזה, אין אני יכול לדרוש זאת מערבי.

האם דעתך ממשית ישראל עצמה?

דעתי היא שזכותם של הערבים היא להגדיר את עצמם באופן חפשי לפי נטייתם וצרכיהם, גם אם הדבר עומד בניגוד לענין שלנו או של קבוצות בתוכנו.

האם כן אין ספק שדעתך מהחיים הערבים כיום בעיה בטחונות המורה ביותר.

במצב הדברים הנוכחי, אין לי כל ספק בדבר.

האם דעתך, דעתך, דעתך בעיה זו?

רק במסגרת שלום של אמת, שלום של שותפות במורח התוכן כולו. אני מבדיל בין שלום פורמאלי ובין שותפות של אינטרסים.

מה הסיכויים שיושג שלום כזה בשנים הקרובות?

מבחינת האינטרסים הממשיים והצרכים שלנו ושל הערבים, אין דבר המתקבל יותר על הדעת, שהוא טבעי יותר מאשר שלום כזה.

האם הגדרה זו מתאימה גם לנגיב?

כיום הקושי הוא בדעות קדומות, באינטרסים של שכנות מסוימות, ובהעדר שלטון ערבי יציב בארצות ערב, אשר יוכל להתנסות מהיאבקותו על עצם התוקתו ברסן השלטון, כדי לספל בכנות בענינים הממשיים של האזרחים והמדינה.

האם הגדרה זו מתאימה גם לנגיב?

במדה שהתבררו דברים עד היום, מצב זה כולל גם את מצרים של נגיב.

אמרת שהמכשול הם דעות קדומות. האם אתה דעות רק מצד אחד, מן הצד הערבי?

אני חושב משני הצדדים. קיימות דעות קדומות, שלאמיתו של דבר אין קדומות כל כך. אלו הן דעות שהוכו שרשים מאז 1927, אלא שלנו יש היכולת להתגבר על דעות קדומות אלה.

מר פלמון, ישנה דעה שערביי ישראל היו יכולים ליהפך לגשר בין שני העמים. זו טיפשה בהם מדינת ישראל בצורה הנכונה. מה דעתך על כך?

ייתכן שההנחה הזאת תהיה נכונה, אם ניתנו אפשרות לדור הערבי הגדול כיום בישראל להתחנך באיירה שקטה. עצם המנטליות שתתגבש תוכל להיות דוגמה להחיות חדש בעיני הארצות הערביות.

הערבים המצאים כיום בישראל משקפים פחות או יותר את דעת הקהל הערבית, והם דומים לאחיהם וקרוביהם בארצות הערביות. מבחינה זו זהו דור המובה, שאינו יכול לשכוח את סיר הבשר, כשהיה רוב בישראל, כשהיה ארון הארץ. על כל פנים, מאלה לא נראו עד היום כל סימנים של נכונות ויכולת לקבל עליהם את המשימה הזאת. אלה מהם, הפעילים בכתיבת מאמרים והוצאת עיתונים, ממשיכים המי שך ישר את פעילותם, מבחינת האופי, מלפני קום המדינה.

איזה ערכים ישנה שתהוו הצעיר יחיה טוב יותר?

בכלל אין ערובות. אבל אם הדור הצעיר לא יתחנך באוירה של המשך ההסתה הערבית נגד היהודים, כפי שהיתה עד קום המדינה, ובאווירה של רדיפת המפלגות היהודיות אחר קולות הערבים, יש לחשוב כי עצם החיות של מדינת ישראל, שהם יונקים ממנו ומקבלים אותו כמו שהוא, ייצור אצל חלקים גדולים מהם הרגשה שזה נכס של ממש שלא ייתר?

לפני כמה חדשים, מר פלמון, מפרה העתונות שאמרת כי כל ערביי ישראל אינם אלא גויים חמשי. מה חזיתך כוונתך?

הדברים לא נאסרו ברוח ההסבר. לא הצהרתי במסיבת העיתונאים כל הצהרה, אלא עניתי על שאלות של עיתונאים. הענינים התגלגלו כך, שהעתונות הביאה רק צד אחד של המטבע, ולא את הצד השני. הסברתי את המצב על צדו החיוביים והשליליים. העתונות נתפסה משום מה רק לצדדים השליליים.

לא השתמשתי בביטוי "גויים חמשי" היות וגויים חמשי יכולה להיות רק קבוצה אנשים הפועלת נגד עמה, אך לא קבוצה של בני עם אחר. אלה יכולים להיות גויים ראשון או שני, אך לא חמשי.

אמרת שאין כל סימנים מצדם של ערביי ישראל שהם מהווים כיום בעיה בטחונות אחרת מאשר היוו ב-1948.

האם לא אשמה בכך ממשית ישראל עצמה?

אני מוכן לענות לך על שאלות דומות כפרט, ועל אחריו תי האישית בלבד.

אני חושב שישאל אשמה, ואיני חושב שהערבים מים. זו השקפה של מצב שלא חלף. אני חושב שלו הייתי ערבי והיו באים אלי ואומרים, בוא תהיה נאמן לישראל— ופרושו כיום: פנה עורף לארצות ערב — לא הייתי עושה זאת. ומפני שאני יהודי כזה, אין אני יכול לדרוש זאת מערבי.

דעתי היא שזכותם של הערבים היא להגדיר את עצמם באופן חפשי לפי נטייתם וצרכיהם, גם אם הדבר עומד בניגוד לענין שלנו או של קבוצות בתוכנו.

האם כן אין ספק שדעתך מהחיים הערבים כיום בעיה בטחונות המורה ביותר.

במצב הדברים הנוכחי, אין לי כל ספק בדבר.

האם דעתך, דעתך, דעתך בעיה זו?

רק במסגרת שלום של אמת, שלום של שותפות במורח התוכן כולו. אני מבדיל בין שלום פורמאלי ובין שותפות של אינטרסים.

מה הסיכויים שיושג שלום כזה בשנים הקרובות?

מבחינת האינטרסים הממשיים והצרכים שלנו ושל הערבים, אין דבר המתקבל יותר על הדעת, שהוא טבעי יותר מאשר שלום כזה.

האם הגדרה זו מתאימה גם לנגיב?

כיום הקושי הוא בדעות קדומות, באינטרסים של שכנות מסוימות, ובהעדר שלטון ערבי יציב בארצות ערב, אשר יוכל להתנסות מהיאבקותו על עצם התוקתו ברסן השלטון, כדי לספל בכנות בענינים הממשיים של האזרחים והמדינה.

האם הגדרה זו מתאימה גם לנגיב?

במדה שהתבררו דברים עד היום, מצב זה כולל גם את מצרים של נגיב.

אמרת שהמכשול הם דעות קדומות. האם אתה דעות רק מצד אחד, מן הצד הערבי?

אני חושב משני הצדדים. קיימות דעות קדומות, שלאמיתו של דבר אין קדומות כל כך. אלו הן דעות שהוכו שרשים מאז 1927, אלא שלנו יש היכולת להתגבר על דעות קדומות אלה.

מר פלמון, ישנה דעה שערביי ישראל היו יכולים ליהפך לגשר בין שני העמים. זו טיפשה בהם מדינת ישראל בצורה הנכונה. מה דעתך על כך?

ייתכן שההנחה הזאת תהיה נכונה, אם ניתנו אפשרות לדור הערבי הגדול כיום בישראל להתחנך באיירה שקטה. עצם המנטליות שתתגבש תוכל להיות דוגמה להחיות חדש בעיני הארצות הערביות.

הערבים המצאים כיום בישראל משקפים פחות או יותר את דעת הקהל הערבית, והם דומים לאחיהם וקרוביהם בארצות הערביות. מבחינה זו זהו דור המובה, שאינו יכול לשכוח את סיר הבשר, כשהיה רוב בישראל, כשהיה ארון הארץ. על כל פנים, מאלה לא נראו עד היום כל סימנים של נכונות ויכולת לקבל עליהם את המשימה הזאת. אלה מהם, הפעילים בכתיבת מאמרים והוצאת עיתונים, ממשיכים המי שך ישר את פעילותם, מבחינת האופי, מלפני קום המדינה.

איזה ערכים ישנה שתהוו הצעיר יחיה טוב יותר?

בכלל אין ערובות. אבל אם הדור הצעיר לא יתחנך באוירה של המשך ההסתה הערבית נגד היהודים, כפי שהיתה עד קום המדינה, ובאווירה של רדיפת המפלגות היהודיות אחר קולות הערבים, יש לחשוב כי עצם החיות של מדינת ישראל, שהם יונקים ממנו ומקבלים אותו כמו שהוא, ייצור אצל חלקים גדולים מהם הרגשה שזה נכס של ממש שלא ייתר?

ההגנה בציבור הערבי. "עשינו דברים מעניינים, אך הם היו מע" נעורות", מודה פלמון. אולם מעשי נע" רות אלה עשו רושם על האנגלים. השלישייה. עם פרוץ המלחמה העול" מית ביקשו האנגלים שאנשי ההגנה יעזרו להם בגילוי הגייס החמישי של המופתי. עזרה דנין עזב את פרדסיה, גואל לייצקי את קיבוצו, גישה פלמון את סדום. כך נוצר השיי, שרות הידיעות של ההגנה, כשרית פעיל.

הפעולה הסתעפה עם התחלת המלחמה ב" סוריה. במשמרי-העמק ישבו אנשי הפלמ"ח שלבשו דיבור, אכלו וקיללו ערבית, וזכו לתואר "מסתערבים". דרכם זכה הפלמ"ח לגינויים הערביים של סגנונו המיוחד, מן הציבורית עד לפינגאן. פלמון עצמו עבר בשלב השני לסוריה. כאחראי על סוכני ה" הגנה שעבדו למען האנגלים.

מסוריה הובילה הדרך למחלקה המדינית של הסוכנות, שם שלט ראובן שילוח. ה" שלישייה עזרה דנין+גישה פלמון+אליהו ששון, הפכה שם דבר, הצליחה למדי בהערה כת ההתפתחות בין ערביי פלשטיין, אם כי הצלחתה בהערכת נכונות ארצות ערב לחוש לעזרת אחיהן בארץ, היתה מוטלת יותר ב" ספק.

ההזדמנות שהוחמצה. כשקיבל ל" ידי פלמון, עם תום המלחמה, את השלטון המעשי על גורל ערביי ישראל, יכול היה — להלכה — לחולל מהפכה.

לא חסר לו המיוון לכך. הוא ידע שאין עתיד למדינה, כל עוד תהיה מנותקת מן ה" מרחב הערבי. הוא היה אחד המעטים שלא הסתפק בהכרה שלילית זו, חלם על מצב בו תהיג ישראל את המהפכה המרחבית, תחדור לתוך מרכז החיים של כל מדינה ערבית במרחב, תקים ככוח יומומה מסגרת לחיים משותפים של שני העמים השמיים. ישראל יכלה — שוב להלכה — לעשות צעד מכריע. היא יכלה להחרים מיד את קרקעות האפנדיים, לחלקם לעניי הכפרים, ליצור כך בין לילה שכבה רחבה של ערבים המעוניינים בכל מאורם בקיום מדינת ישראל.

דוגמה זו היתה עוברת ככרך בארצות ה" מרחב, מסעירה את כל היסודות המתקדמים והמורדים. הקריאה המלהיבה של המשורר הערבי ** — "שבחו ואיסאיקו, איהוא אל"

כשיצא מבית החולים חיפש עבודה. חבר שעבד בים-המלח הציע לו לעבור לסדום. פלמון קיבל את ההצעה, היה אחד היהודים הראשונים שהגיעו למתנה סדום. משך כמה שנים היה מנהל עבודה, ממונה על ערבים שעסקו בעבודות יותר אחריות. היה צר רך להסביר להם את תהליכי העבודה המ" סוכנים בלשונם.

מעשי נעוריו.

אחרי פרוץ מאורעות תרצ"ה, שוב לא היה זה תפקיד מתאים לא" דם הבקי בעניני הערבים. פלמון הפך טוראי בהגנה, עלה בסולם הפיקוד, הפך מפקד מס" חה הגלילית. שם התעוררה הבעיה מי יש" מור בעמדות. שעה שבני המשה עוסקים בתליית הפרות. הפתרון בא בצורת תלמיד צעיר של בית הספר החקלאי כדורי, בשם יגאל אלון, שקיבל על עצמו לארגן את ה" שמירה בין שקיעת החמה ועד שעה תשע בערב.

מהפגישת עם יגאל אלון, ואחר כך עם יצ" חק שדה, שמוחו חיפש תמיד דרכים מקור ריות, נולד הרעיון שכמה מאנשי ההגנה ה" מוכשרים יתחילו להיות ערבים. בקרב ער" בים. לזרוע בילבול במחנה הירוק, פלמון היה אחד מהם.

כבסיס שמשוה לו שוב סדום, שהקשר ה" יחיד שלה עם הישוב העברי, היה בדרך הים, אל קליה בצפון ים המלח. פלמון הת" לבש על המפקד הבריטי, סיפר מסיפורי הערבים על הקולונל לורנס המפורסם, וזה תמורת זה חופש פעולה גמור. הוא עזר להניח את היסוד לרשת האינפורמציה של

* צלצקת זו ניכרת בתמונת השער, באוזן.

גישה 2

— לגרש —

ערב! קומו ועורו, הערבים!" — היתה לוב" שת צורה חדשה, מציאותית. בצד הריאקציה המערבית והקומוניזם הסובייטי היתה מו" טיעה הדרך השלישית, שנולדה במרחב עצמו — דרך הקומה השמית, בהגנה ישראלית; דרך השילוב המושלם של שני העמים.

הדבר היה אפשרי רק לו היו היפכים את השכבות המתקדמות — משכילי הערים וע" ניי הכפרים — לשותפים מלאים במדינה. לו נשלחו אלפי צעירים ערבים לקיבוצים ולבתי-ספר מיוחדים, לשם פיתוח השקפת" זולם ערבית-לאומית, משולבת עם התנועה" הלאומית העברית.

אולם הזדמנות זו הוחמצה. היא חלפה ללא שוב.

בי. גי. היה אדיש מדי אשם בכך? אויבי פלמון ברחוב היהודי סוענים שהק" ריב את כשרונו המקצועי הרם לאינטרסים של מפא"י (שאינו חבר בה). המפלגה היתה

* שהוא כיום נשוי ואב לשתי בנות ובן, תושב גבעתיים ליד תל-אביב.

** איברהים יאזיני, משורר המהפכה הערבית באמצע המאה הקודמת, חבר הארגון המח" תרתי שקרא לעצמו חברת-המדינה הערבית.

כולה לחיקם של כמה סקידים, בעלי ותק במקצוע זה, שיכלו לעשות כאחת נפשו — מבלי שהמדינה תתן להם איוה שהוא קו פוליטי עקרוני. ואמצעים לביצועו.

מ" 1 בקבוצה זו היה גישה פלמון, אחד מחברי ממשלת-הצללים הסודית (אך המכ" ריעה) של דוד בן-גוריון, ובא כוחו האישי בכל מה שנוגע לערביי ישראל. לבעיה הע" רבית הגדולה יותר, שמעבר לגבול, לא נק" בע בכלל אחראי, והיא התגלגלה לאחת ה" מגירות הפחות חשובות של משה טרת ב" משרד-החוק.

ענבים ברחוב שבזו. יהושע פלמון לא היה איש חדש במשחק. הוא למד את ה" כללים כמעט לפני שלמד לומר אבא ואמא.

אביו היה איש שכונת מאה-שערים ב" ירושלים, דור שלישי בארץ. כשנשא את עיניו אל בתו של ביליויי מבני הישוב החדש חסר-האלוהים, וגשש אותה לאשה, הסילה המשפחה הרם על האיש. בנו נולד במקום בו צומח היום הבנק הלאומי בתל-אביב, לפני 39 שנה.

הבעיה הערבית של גישה הקחי, ההחילה כשהלך לגבוב ענבים במקום בו נמצא כיום רחוב שבזו. הדבר לא מצא חן בעיני הילדים הערבים, שחשבו את הדבר ל"עסק פרטי מ" שלהם. התוצאה היתה שהילד חזר הביתה לא פעם כששערוותיו מרוטות ופניו שרוטות. חיש מהר השתמש בדיעותיו שנרכשו ב" רך זו. הוא חיפש עתיקות. סירר בארץ לאור" כה ולרחבה, ברגל ובאופניים, בחברת חבר אחד או שנים. בהיותו בן 16 כבר הכיר היטב את הגנב, שהיה אז נוף מטיל-אימים ולא נודע, בו הסתובבו ערבים מסתוריים.

הוא הועסק על-ידי ממשלת מחפשי-עתיקות, כאחראי לקנות מערכים מידי הערבים. גישה לא ראה בכך את יעודו בחיים. מק" רה מיוחד שחזר אותו: ברוכבו על אופנוע, התנגש עם מכונית, נמצע קשה, שכב ששה חדשים כשגופו עטוף בגבס. ידידים בעלי כוח-אכתה מרגישים עוד כיום בצליעה קלה ובצלצקת בראשו.

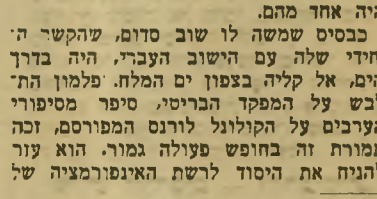
כשיצא מבית החולים חיפש עבודה. חבר שעבד בים-המלח הציע לו לעבור לסדום. פלמון קיבל את ההצעה, היה אחד היהודים הראשונים שהגיעו למתנה סדום. משך כמה שנים היה מנהל עבודה, ממונה על ערבים שעסקו בעבודות יותר אחריות. היה צר רך להסביר להם את תהליכי העבודה המ" סוכנים בלשונם.

מעשי נעוריו. אחרי פרוץ מאורעות תרצ"ה, שוב לא היה זה תפקיד מתאים לא" דם הבקי בעניני הערבים. פלמון הפך טוראי בהגנה, עלה בסולם הפיקוד, הפך מפקד מס" חה הגלילית. שם התעוררה הבעיה מי יש" מור בעמדות. שעה שבני המשה עוסקים בתליית הפרות. הפתרון בא בצורת תלמיד צעיר של בית הספר החקלאי כדורי, בשם יגאל אלון, שקיבל על עצמו לארגן את ה" שמירה בין שקיעת החמה ועד שעה תשע בערב.

מהפגישת עם יגאל אלון, ואחר כך עם יצ" חק שדה, שמוחו חיפש תמיד דרכים מקור ריות, נולד הרעיון שכמה מאנשי ההגנה ה" מוכשרים יתחילו להיות ערבים. בקרב ער" בים. לזרוע בילבול במחנה הירוק, פלמון היה אחד מהם.

כבסיס שמשוה לו שוב סדום, שהקשר ה" יחיד שלה עם הישוב העברי, היה בדרך הים, אל קליה בצפון ים המלח. פלמון הת" לבש על המפקד הבריטי, סיפר מסיפורי הערבים על הקולונל לורנס המפורסם, וזה תמורת זה חופש פעולה גמור. הוא עזר להניח את היסוד לרשת האינפורמציה של

* צלצקת זו ניכרת בתמונת השער, באוזן.

גישה 1

— להשמיד —